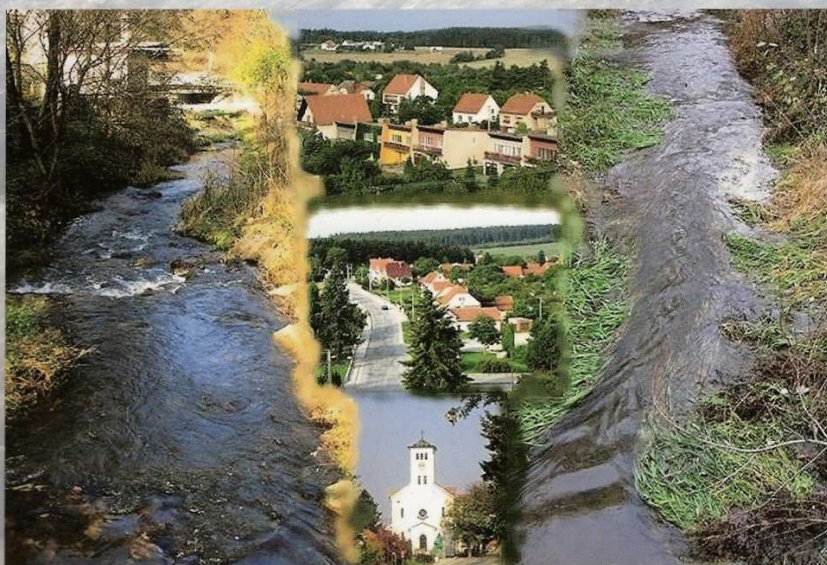

OKOLO MOLENBURKA TEKLA VODA ČISTOUNKÁ

vzpomínky na mládí,
starý Molenburk a
dnešní Vysočany

Antonín Jirušek

Moje vzpomínky a příhody z mého mládí navazují i když o mnoho let později, na vzpomínky Karla Hudce, které tak krásně a dojemně popisuje ve své knížce "Okolo Molenburka teče voda čist'ounká". Věřím, že ke komu se moje vzpomínky k rukám dostanou, tak bude mít i knížečku Karla Hudce, tuto přečte nejdříve a bude-li mít náladu, tak si přečte i tu moji, která sice není tak zajímavá, ale ukazuje ve fotografiích také krásy Vysočan. Také já mám pěkné vzpomínky na mé mládí, ale píši jenom o těch, které jsem prožíval v útlém věku. V té době totiž ještě žili někteří "strýčci" a "tetičky", o kterých píše Karel Hudec. Je to dáno také tím, že začala druhá světová válka, která změnila život lidem nejen ve městech, ale i na vesnici a mně vryla do paměti hodně vzpomínek z té těžké doby. Také já jsem chtěl využít pamětníků, kteří ještě v Molenburku zůstali a společně jsme zavzpomínali na léta minulá na radosti a strasti té doby. Hlavně jsem chtěl zaznamenat některé zvláštní události, které se v Molenburku staly, na řemesla, která občané Molenburka měli a jak jich uměli využívat. Tak píši o pekaři, mlynáři, obchodníkovi, ale také o vápeníkovi, nebo staviteli pily. Využil jsem paměti a vzpomínek některých jejich synů, nebo vnuků a zavzpomínal s nimi na jejich rodiče a na jejich životní osudy.

Píše se rok 2009, uběhlo více jak 100 roků od narození pana Karla Hudce, který tak krásně, dojemně a hlavně od srdce s velkým procítěním vzpomíná ve své knize „ Okolo Molenburka teče voda čist'ounká...“, na své mládí prožité v Molenburku na rodném statku v čísle jedna, kde se říkalo u „Hadamů“. Také já rád vzpomínám na své mládí a život prožité v Molenburku kde žiji dodnes. Tak jsem se rozhodl, že také napíši krátce o vzpomínkách z mého mládí a jak to vypadá v Molenburku dnes.

Také často procházím vesnicí, která z vesnicí našich mladých let nemá již nic společného. Vyrostly nové ulice, kulturní dům, rodinné domky, které jsou již znovu opravené a s nádstavbami, zmizela stará žabárna u vápenic, ke které jsme vodili husy na pastvu a dokonce jsme se tam i koupali a hlavně v zimě bruslili a sáňkovali. Nyní je tam zakrytá vodní nádrž a na ní pěkně upravený a udržovaný parčík s autobusovou čekárnou

parkovištěm před samoobsluhou, je to takové molenburské náměstíčko.

Moje vzpomínky se vracejí do roku 1949, kdy mně bylo pět roků. Od této doby si také promítám svoje žití prožitky mého mládí. V tomto čase zuřila druhá světová válka. Také můj tatínek musel při mobilizaci narukovat, ale brzy se vrátil a také do Molenburka přijeli Němci. Přijeli na motocyklech, v plné zbroji a promrzlí. Všichni v Molenburku měli strach, co bude dál. Začala okupace a žilo se velice zle. Z okolních vesnic byli občané vystěhováni a také z naší vesnice byla většina občanů vystěhována. Do Molenburku byl nasazen komandant, který se nastěhoval do nejlepšího stavení v Molenburku, do vily Hudcových, jak píše pan Karel „Pražáků“. Byla zřízena komandantůra, která řídila život v celé obci. Později tam byla zřízena i "Lesní správa".

Lesní správa Mollenburg.

V mém mládí ještě okolo Molenburka tekla voda....voda ...čist'ouunká.....potok od Panské skály stále napájel houskovský rybník a z něho většinou ještě přes vodní kolo mlynáře Krále pomalu a spokojeně se vlnil do lesa k Holštýnu. Pod vykotlanými

břehy odpočívali raci a pod hladinou se nám předváděly malé rybky. Voda byla ještě čist'ounká, a hodně občanů se chodilo ještě dlouho do rybníka večer umývat. Bývalo tam hodně často celé léto večer veselo. Někdy na molenburské straně hořel ohýnek dlouho do noci. Také jsem tam chodil s tatínkem v sobotu, také pro očistu těla. Ve všední dny jsme se tam chodili koupat. Někdy, za Každou sobotu, od jara do zimy, kdy se již v rybníku koupalo, abychom nemuseli nosit vodu na koupání, tak jsme se chodili umývat a koupat do rybníku. Nebyli jsme sami. Chodilo tam hodně lidí a s dětmi. Nám se to líbilo, protože tam bylo veselo. Museli jsme se pořádně umýt, a to mýdlem, potom se plavalo. Tatínek s bratrem Pepíkem někdy přes celý rybník a to já jsem nesměl, protože bych to nepřeplavál. Já jsem mohl plavat nejdál k čepu a to ještě krajem rybníka, kde byla malá hloubka. Večer jsme se koupali většinou nazí, abychom se mohli potom obléct do suchého a čistého. Moc krásně se potom doma usínalo a spalo.

Ve všední dny jsme se tam chodili koupat. Někdy, tmy večera naše parta kluků, vytahovala u čepu hradlo a pouštěla vodu z rybníka na vodní kolo. Museli jsme hodně rychle utéct, protože mlynář musel stávat a hradlo zase uzavírat. Kdyby nás chytil, tak by to s námi dopadlo velmi zle. S vodou se v letním čase šetřilo, aby byla na mletí a ve mlýně se využívalo síly vodního kola také na řezání dřeva. Někdy mě Silvestr Král nejmladší vzal do mlýna. Bylo to moc zajímavé zvláště když se mlelo. Maminka, paní mlynářka mě vždy podarovala dobrými koláči. Velmi rád na to vzpomínám. Vodní kolo se před mnoha lety ztratilo, mlýn se přestavěl na obytné stavení. Obývají ho ale stále potomci mlynáře Krále.

Josef Král, poslední mlynář v Housku

Houskovský rybník s mlýnem

Krátce o historii houskovského mlýna a jeho mlynářích.

Zase jsem do mého historického archivu uložil další vzpomínku, tentokrát o mlynářích v Housku. Přečtěte si jak se mlynářům dříve žilo. I když se na tu dobu měli dobře, neměli vždy na růžích ustláno.

Vlastniti mlýn a k tomu hodně polností, v dřívější době znamenalo míti velký majetek, být vážen a patřiti do lepší společnosti. Mlynář byl váženým občanem obce. Tak jsem chtěl, o houskovském mlýně a jeho historii krátce napsat. Měl jsem štěstí, protože poslední mlynář v Housku, pan Josef Král, sám chtěl svoje vzpomínky uchovat a tak nakonec jsme společně vydali dokonce knížku.

Vzpomínky na můj život ve mlýně a moji rodinu

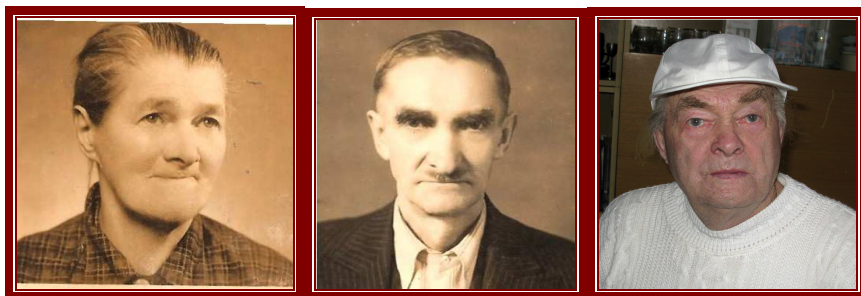

Josef Král, "Jozef Mlénské"

Pozval jsem tedy jednou posledního mlynáře v Housku pana Josefa Krále na kávu a decinku vína, abychom společně

zavzpomínali, jak se ve mlýně žilo a mlelo. Má ještě ve svých osmdesáti pěti letech velmi dobrou paměť a tak zavzpomínal také na vyprávění a rady svého tatínka, které má stále ve své paměti. Původní mlýn v Housku nebyl zdaleka tak veliký jaký je dnes. Původní první mlýn byl velice malý a stál mezi stavbou domku Zouharových a domkem mlynáře. Ve mlýně byl šrotovní kámen o rozměrech 1 metr x 1 metr a byl poháněn vodním kolem s dolním přívodem vody. Voda, která ho poháněla, byla přiváděna z horního konce Houska, od lípy při vjezdu do Houska. Voda se přiváděla na vodní kolo, které pohánělo šrotovník. Šrot byl přesíván v sítu kuželovitého tvaru, které bylo natrásáno vačkou. To byl původní mlýn. Potom, když tatínek koupil usedlost z mlýnem od sestry, která bydlela v sousedním stavení a jmenovala se Zouharova, začal postupně s jeho budováním. Oba pocházeli z Rozstání a sestra se také přivdala do Houska, do stavení vedle mlýna a mlýn i s okolními pozemky i s pilou, také Zouharovou to vše bylo ve vlastnictví Zouharů. Když se tatínek oženil, tak dostal dosti velké věno a sestra ho přemluvila, aby mlýn koupil. Tatínek byl vyučený sekerníkem, stavěl také mlýny a tak sestra věděla, že by mlýn zvelebil a dal to tam vše do pořádku, protože to bylo zanedbané. Nakonec tedy tatínkovi prodala dosti velký pozemek vedle jejího domku, na něm byla také sýpka původního starého mlýna. Tato stavba byla postavena jako dřevěná roubenka, krytá šindelem. Tatínek jak to koupil, tak zakrátko na něho přišla pohroma. Musel narukovat na vojnu a zapojil se do bojů první světové války. Tak vše zůstalo tak, jak to koupil. Nic se tam nedělo. Byl konec války, ti co přežili se navraceli domů, ale tatínek se stále nevracel. U sestry Zouharové již mysleli, že se tatínek nevrátí. Ale tatínek byl zajat a odvezen do Ruska a odtud měl být deportován na Sibiř. Tatínkovi se ale podařilo se dvěma kamarády utéci a putovali pěšky až domů. Cesta jim trvala skoro devět měsíců, než se dostali domů. Doma si ani moc neodpočal a začal hned budovat nový mlýn. Měl štěstí, že měl kamaráda, který mu pomáhal. Peněz bylo málo a tak tatínek jako vyučený sekerník chodil ještě stavět po okolí mlýny a pily. Tak se dostal až do Koroužné, kde stavěli pilu s mlýnem. Po večerech chodili na besedy a do hospody na pivo a

nakonec si tam namluvil i nevěstu, pozdější moji maminku. Oženil se a natrvalo se přestěhovali do Houska a začal s dokončováním mlýna. Měl štěstí, že padl do oka hraběti Salmovi, který vlastnil rybník a tatínek potřeboval pro nový mlýn vodu z jeho rybníka. Mlýn měl již namyšlený z vodním kolem z vrchním náhonem a tak nakonec dostal od hraběte Salma povolení k překopu silnice, ale musel jít hluboko, aby tam mohl být i čep, pro spodní vypouštění rybníka při lovu ryb. Rybník byl do té doby vypouštěn jen horním stavidlem a ryby se musely chytat při lovu do sítí. Hrabě Salm mu přispěl také finančně na práce při provádění překopu a po ukončení prací, při oslavách ve mlýně, dostal od hraběte tak zvané „Vodní právo“, které ho opravňovalo používat vodu z rybníka a s ní také hospodařit. Musel se také o rybník starat a hlídat ho, aby se neztrácely ryby, které se lovily jednou za čtyři roky. Po výlovu se oslavovalo již v novém mlýně. A tak začal život mého tatínka jako mlynáře v Housku. Mlýn byl dán do plného provozu jako elektrovodní mlýn v roce mého narození 1926. Elektrický regulátor udržoval stálé otáčky mlýna. Na tu dobu to byl kvalitní a moderně postavený mlýn. Do houskovského mlýna se dávalo na mletí obilí nejen z Molenburka a Houska, ale z celého širokého okolí.

Rodiče Josefa Krále a Josef Král dnes

Mlýn v roce 2010

A jak tehdejší mlýn a jeho obyvatele viděl náš rodák a autor románu =Dva Dvory= Karel Hudec, ve kterém krásně a dojemně popisuje život na vesnici v dřívějších dobách, si přečtěte z úryvku jeho knihy, který jsem maličko upravil.

Na další cestě z blanenských sléváren od Zeleného kříže k domovu, jevila se již v Janově chůzi znatelná únava. Tvář se mu vyjasnila, krok byl už pružnější a než se ztratil ve stínu vysokého lesa u Šakalového žleba, opustila ho úplně smutná nálada, jež ho bezmála po celé cestě tísnila. Snad ta jeho důvěra v Boha nebyla přece jen nadarmo. Znamá místa v lese vyvolávala v něm představy blízkého domova a zaplašila s jeho čela všechny chmury.

A se vzpomínkou na rodnou ves Molenburk, domácí krov, byla úzce spjata představa houskovského mlýna, ležícího v romantickém prostředí nedaleko Molenburka a pozoruhodného svým velkým rybníkem. Tam k těmto místům, nesly se povětšinou všechny jeho myšlenky a touhy již po delší čas.

Od té doby co se tam pod střechu rodného mlýna vrátila ze světa jediná dcerka zámožného mlynáře, majetníka tohoto výnosného podniku, dlel Jan v myšlenkách nejraději tam. Hučící splav, představa mlýnských kol, jak se na ně valí proudem voda a

jak se za ohlušujícího hukotu a šplouchání dopadající vody, pomalu a těžce točí, klepání kol a ruch ve mlýnici to vše působilo na jeho citlivou duši jako krásné hudba, doprovázejíc ho při práci, na cestě k odpočinku a všude.

A odevšad se dívaly na něj ty velké a mámivé oči mladé mlynářové dcerky Marie, jež se před prázdninami vrátila z Prahy, kde byla na vychování. Tam se na přání svého otce měla naučiti lepšímu způsobu chování a mnohým věcem, které nebyly zvykem u venkovského lidu a jejichž dosah ve své prostotě ani dobře nechápali.

To byla skutečnost, jež učinila v Janově duši velký obrat a postavila ho před těžkou otázkou, jak bude dál? Vždycky si uvědomoval, když ho pojalo pokušení těch tmavých očí, jaký je mezi nimi jím a nastávající dědičkou houskovského mlýna, velký majetkový rozdíl, jenž tu obyčejně při venkovských známostech padá na váhu. Veliká propast, již nemohl nikdy překročiti a přece by tak rád, strašně rád dal najevo svůj cit, velikou touhu, jíž v něm rozněcoval tajemný zjev mladé mlynářovi dcery, i když doposud nepoznal její duši a jejího smýšlení. Zatím se musel uspokojit jen s tím, že ji snad ještě častěji uvidí, aniž by však mohl v brzkou pomýšleti na možnost důvěrnějšího rozhovoru s ní a tím méně pak na vážnou známost, a s bohatým děvčetem, jaké představovala mladá dcera mlynáře. A podobně se vytvářely jeho myšlenky a oživoval násilím potlačovaný cit také ve chvíli, když se před ním v dáli zaleskla modrá hladina houskovského rybníku, již spatřil z mírného návrší, na němž stála pěkná a veliká hospoda, patřící k Housku a poblíže níž ho vedla cesta zaprášenou silnicí .

Již minul silniční zatáčku, která obtáčela odlehlou mlýnskou stodolu a neohlížejíce se sem ani tam, vykračoval si pevným krokem po silniční hrázi, pod níž na straně jedné zvedala se vodní hladina a na jejíž druhé straně táhla se zprvu mlýnská zahrada a dále pak pod hrází stála vlastní mlýnská budova.

A hle! – Co ještě před chvílí naplňovalo jeho srdce neznámou bázní a čeho se ještě před pár minutami nevědomky obával, splnilo se ve chvíli, kdy se toho nadál nejméně.

Jen si trochu vykročil, uraziv od stodoly sotva nějakých

deset kroků, zarazil se náhle a málem by zůstal leknutím státi na místě. Malý kousek před ním a poněkud stranou v zahradě, již dělil od silnice dřevěný plot, zahlédl pojednou známý dívčí šat, podle něhož hned na první pohled poznal mladou mlynářovu dceru. Stála pod starou košatou jabloní a Janovi stačilo jen letmo pozvednout oči, aby ji uviděl. Až se celý zachvěl a srdce mu prudce poskočilo, když na něm spočinuly ty její temné oči, sledující jej dlouhým pohledem, v němž se zračil jeho rychlým příchodem údiv a utkvívající na jeho pěkné postavě se zjevným zalíbením jakoby v náhlé touze.

Oděna v lehkých barevných šatech, držíc v rukou košík naplněný až přes okraj žlutavými a narůžovělými jablky, stála tu jako nějaké zjevení z jiného světa. Jan div bolestí nezaúpěl, kdy ji tak spařil krásnou. Chtěl ji pozdraviti, říci ji něco, ale hrdlo jako by mu svírala něčí hrubá železná ruka. S velkým přemáháním a s bolestí v hlase, sotva řekl dobrý večer a utíkal honem dále. Zdali byl jeho pozdrav opětován, ani nevěděl a ani se tuze o to nestaral. Vědomí jeho chudoby zbavovalo ho veškeré rozvahy, zatvrzovalo a bylo mu v takové chvíli jedno, jaký učinil na mladou mlynářovu dceru dojem a nebo byl-li jeho pozdrav vůbec respektován.

Hned za splavem zahrnul postranní cestou do nedalekého lesa a tam teprve se uklidnil a našel ulehčení. Vyhlédnuv si chráněné místo, stanul na pokraji lesního zátiší a s bolestnou touhou v oku zahleděl se v ona místa, kde stanul houskovský mlýn s přilehlými budovami a s celým svým okolím. Na to, že by měl už jíti domů, že ho tam očekává jeho ustaraná maminka, na to snad v této chvíli docela zapomněl.

Tiše a smutně se díval na malebný obrázek starobylého a výstavného mlýna, obklopeného tmavou zelení, štíhlých jasanů a starých olší, které pak doprovázely mlýnský potok na jeho cestě k tmavému lesu až k Housku. Chvillemi pohlédl na splav a přes silnici k rybníku, na jehož klidné jako tmavý kov lesklé hladině se šířila velká kola, vycházející z míst, kde se koupala dorůstající mládež, jež zde prováděla svůj nejoblíbenější letní sport, vesele dovádějíc.

A znovu obracel svou pozornost k starobylému mlýnu jenž

stál tu v pěkné dolině jako vzácná památka zašlých dob a jehož obraz při vzpomínce na budoucí majitelku jeho bohatství působil mu sladká muka, ale i velkou bolest zároveň. Co tu bylo krásy, blahobytu, radosti a snad i štěstí, jež se zde při takovém bohatství už samo předpokládalo. Vždyť míti takový majetek a možnost jistého výdělku, který obyvatelům houskovského mlýna zaručoval klidné a spokojené živobytí, bylo velkým darem pozemského štěstí.....

Krásný nedělní den skláněl se pomalu k malé horské vsi Housku. Kolem dokola zemdleným krajem, obvinutého v půlkruhu lesem, vládl sváteční klid a na jeho odpočívajících polích tichý mír. Sem tam na obzoru bloudil šedý mráček, ale sotva se trochu zatoulal blíže nad lesy, odplul pak opět v šírou dál.

Pojednou z návrší od hospody rozletěl se krajem svižný pochod, za ním druhý a po chvílce zahrála hudba lkavou polku. To hudebníci, houskovští muzikanti, svolávali vesnickou chasu a sousedy k dožínkové zábavě. Však se již dlouho na ni v Housku těšili, a nyní, když k ní muzikanti dali pokyn, rozproudil se život ze vsi za hlasem hudby.

Hospoda byla soukromým vlastnictvím hostinského a slula velmi dobrou pověstí daleko v kraji. Stála o samotě nad vsí, obklopena z větší části stromy, které jí dodávaly romantického vzhledu. Mimo tuto jiné v Housku neměli. Byla ode vsi poněkud vzdálena, ale to jí na závadu nikterak nebylo. Naopak měla zase tu výhodu, že stojíc v blízkosti silnice a přespolní cesty, rádi v ní vyhledávali útulek formani povozníci, domácí i cizí.

Měla pěkný prostorný sál s výčepem, a muziky, které se v ní pořádaly, byly vyhlášené. Zdaleka na ně chlapci chodili. O jejich velikou slávu se dělil sám hostinský s houskovskými muzikanty. Prvý svým pochopením a solidností a muzikanti svým uměním. Ovšem, potřebných kvalit této vlastnosti nechybělo ani majiteli hostinské živnosti. Tak například byl to jeho jedinečný vkus pro zařízení a výzdobu své šenkovny, z níž mnohdy sám, bez pomoci zájemců dovedl vytvořiti takové náladové prostředí, jaké

opravdu vesnické zábavě posloužilo. A když se do toho vložili místní muzikanti, cítili se hosté jako na jiném, lepším světě.

Také dnešní neděli vyvíjela se muzika v Housku podle slavné tradice. Sotva dozněl její úvod v lesích, počala se hospoda plnit chasou a brzy po té zabouřila taneční místnost hlučným veselím. Hudebníci zahráli k tanci, chlapci si přiťukli, připili ze džbánek piva, a hned několik rozjařených tanečníků vyzvalo přítomná děvčata do kola. Dozněl valčík, sálem se rozlétla polka, a tu již byla v zajetí tanečního rytmu celá hospoda.

Pivo teklo, sklenice řinčely, chlapci si připíjeli na zdraví, výskali, přicházeli otcové a s nimi matky, jež si hned usedaly na své lavice ke zdi. Na široké síni stará Klusáková kvapem vybírala z velké putny a kladla na prostý krámek cukroví a všelijaké mlsy. To byla atrakce pro děti a trápení jejich maminek, poněvadž nestačily lovit z kapsy krejčary.

Začala se scházet i místní honorace. Pro ni a pro přespolní hosty bylo vyhrazeno místo při sále v menší to světničce. Před chvílí do ní vešli zdejší zámožný sedlák Slouka se synem, jenž jako universitní student čítal se také do lepší společnosti. Sotva se s otcem usadili za delším rohovým stolem, přicházel mlynář a zanedlouho za ním stanul ve dveřích myslivec. Po něm pak do místnosti, upravené při zábavách na způsob světničky, trousili se i jiní váženější sousedé, a když pak přišlo několik skupin přespolních chlapců, byla místnost nabita.

Šenkýř neviděl, kam napřed skočit, zdali sem, vítat hosty, anebo nalévat, peníze vybírat a obsluhovat v zábavní místnosti. Pomáhala mu žena i děti, ale i to se v některých chvílích zdálo, že nedostačuje.....

V houskovské hospodě se také ještě tancovalo. Když jsem vychodil měšťanskou školu a začal hrát na kytaru, na kterou mě také učil synovec Karla, Jarda Hudec, který jezdil velmi často s bratrem Ladislavem ke strýci Frantovi, tak jsem tam s molenburskými muzikanty několikrát na zábavě hrál na kytaru. Vždy tam bylo hodně veselo.

Houskovská hospoda

Také my jsme měli pole a louku u „Placu“. Ještě v té době tam vedla cesta od obrázku, potom hlubokým úvozem na jehož břehu celé léto jsme sbírali jahody. To velmi často, když jsem přišel ze školy, (chodili jsme pěšky až do Sloupu do měšťanky), tak když jsem přišel domů, měl jsem na stole psaníčko: „Zapráhni krávu a přijed' za námi k placu na pole.“ Tak jsem musel s naší kravičkou až k placu, většinou pro seno, ale hlavně na podzim pro brambory, které jsme tam často měly nasázeny. Bylo tam hodně kamení, ale bramborám se tam dařilo. Cestou přes úvoz stačilo zastavit a natrhat si pár jahod. Také kravička si oddechla, protože to bylo trochu do kopce. Horší to bylo, když jsme tam vozili hnůj, to jsme museli všichni štuchat. Na poli při kopání brambor se většinou bývalo celý den. Naše louka sousedila s lesem, takže celý den na poli hořel ohníček a pekly se brambory. Pro pití se chodilo do studánky, která byla na konci naší louky. Voda tam byla opravdu čistěounká a studená. Byly to krásné, ale těžké časy.

Také moje maminka chodila na licitaci (jak tomu u nás tetičky v Chaloupkách říkaly), kde se prodávaly tátky. Na

baldovské straně se prodávaly tálky na trávu a na houskovské, zase tálky na chvojí a prořezávku. Na trávu chodila maminka časně ráno a na chvojí zase my kluci s tatínkem. Kolem cest se ořezávaly na stromech haluze, a v mlází zase malé stromky. Při tom jsme sbírali kuřátka a hříbky. Bývalo jich hodně, prodávali jsme je do Hartmanic a peníze jsme si schovávali na pouť na houpačky a na kolotoč.

Ještě za mého mládí, podruhé světové válce se z lesa od „Placu“ vozilo na vozech dřevo. Ještě několik let jezdili sedláci úvozem se dřevem. Vilhemovi, Jakoubkovi, Martinovi, ani Skácelovi již neměli koně, takže toho bylo málo. Po založení JZD se postupně začalo s scelováním polí, srovnaly se zbytky starověkého kostelíku, který vyplenili husité, zavezly se úvozy a rozoraly cesty. Provedla se meliorace, na lukách se ztratily studánky, také skalky a remízky kolem polí u Placu se ztratily. Začalo se hospodařit ve velkém. Po čase se koupil traktor, potom další a koně i krávy z vesnice pomalu vymizely. Nyní ve vesnici zůstal na obdělávání polí jeden kůň, kterého vlastní Jaroslav Němec, („Jarda Jaróchůj“). Ještě s ním obdělává malá políčka některým občanům Vysočan.

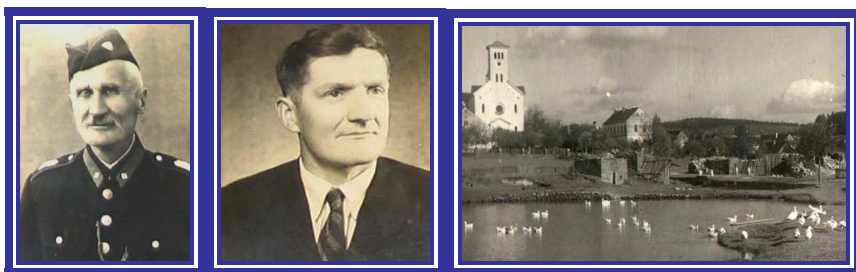

Jarda Jaróchůj

Musím se také zmínit o vápenicích. Ještě za mého mládí jezdili někteří sedláci s vápnem do Prostějova a okolí. Protože o ně nebyl již takový zájem, tak doplňovali své vozy nařezaným a našťípaným dřevem, o který byl ve městě veliký zájem. Také proto, že jsem ještě zažil posledního vápeníka Aloise Fleka „Lóze. Bydlel naproti nám v Chaloupkách.

Domek vápeníka Aloise Fleka dnes

Poslední vápeník, poslední cestář a vápenice.

Vzpomínám, jak celé léto, když byl doma, tak jídával na schůdkách do ulice svého domku. Musel mít každý den jak se u nás říkalo polívku.

Také Vzpomínám si na jednu příhodu. Bylo pěkné jaro a tatínek nás poslal okopávat brambory na pole za naší zahradou, které jsme měli od Pohrabáčů v pachtu. Vůbec se nám nechtělo, ale museli jsme. Bratr Pepík říká, vezmeme si flinty a zastřílíme si. Tak jsme si vzali každý flintu a šli. Chvíli jsme okopávali, potom jsme vzali pušky a stříleli. Neměli jsme správné terče a tak jsme si vybrali komín našeho protějšího souseda vápeníka „Lóze.“ To jsme ale neměli, protože z komína začala padat omítka. Lóza byl doma a hned utíkal k nám žalovat. Doma byl zase výprask od tatínka potěhem.

Také mám v živé paměti jeho manželku, tetičku „Jenofinu“, která u nás bývala častým hostem. Často něco potřebovala, ale také na besedu. Pravidelně k nám chodila v sobotu k večeru pro kravěnce, (my jsme měli krávu) se kterými natírala zem v kuchyni. Nám zase donesla vždycky pár hrudek vápna. My jsme zase s hašeným vápnem každou sobotu drhli kořinkáčem naši dřevěnou podlahu v kuchyni. Její dcera Filoména si vzala za muže Vincence Sedláka ze Šošůvky, který převzal cestářství od strýčka "Pohrabáčovýho".

Lóza byl posledním vápeníkem a jeho zeť Vincek posledním cestářem v Molenburku. Jeho žena "Filda Jenofina" ještě žije a chce se dožít stovky.

Paní Filoména Sedláková, dcera posledního a váženého vápeníka v Molenburku, ve svých 91 letech krátce vyprávěla jak její tatínek pálíval vápno. Vápenic bylo mnoho, jak na levé straně silnice k bývalému stávku, ale hlavně na druhé pravé straně ve směru ke kostelu. Vápenice vlastnili skoro všichni zdejší velcí sedláci. Ti si vápeníka najímali na založení vápenice a na její vypálení. Za jednu vápenici dostával tatínek 25 korun říká paní Filoména. To bylo na tak těžkou práci velmi málo. Se založením vápenice pomáhala mu její maminka. Vápenice se zakládala ráno a většinou od osmi hodin večer se vápenice zapalovala, aby do rána

bylo vápno vypáleno. Stavět vápenici nebylo tak jednoduché. Bylo to v té době umění, protože vápenice musela být postavena tak, aby měla dobrý tah a proudící horké teplo vypalovalo narovnaný vápenec. Vápenec se vozil od Ostrova. Ten si dováželi majitelé vápenic. Také si zajišťovali a dováželi dřevo na pálení. Pálilo se od jara do podzimu. V zimě chodil tatínek zase do lesa dělat dřevo, které se potom používalo pro vápenice.

Poslední vápeník v Molenburku pan Alois Flek se narodil r.1863 a zemřel r. 1947. Ještě 3 roky před smrtí pálil v Molenburku vápno.

Pan Vincenc Sedlák, manžel paní Filomény byl zase posledním cestářem v Molenburku a snad i na okrese Blansko. Co zbylo ze statků a jak to vypadá s pokolením o kterém psal pan Karel Hudec?. Jenom krátce se zmíním o některých.

Když jsem vzpomněl na posledního vápeníka, tak nesmím zapomenout na posledního pekaře v Molenburku. Jak jsem začal chodit do školy, tak jsem denně chodil kolem pekárny pana Kuchaře. Jednou týdně jsme si tam dávali péct chleba, který tam vozil starší bratr Josef. Rohlíky jsme nemívali, jenom když jsem byl nemocný, tak mě maminka zašla koupit ke Kuchařům rohlík. Tatínek sice opravoval pekaři boty, ale ty vždy donesl bratr, když

šel pro upečený chleba. Paní Kuchařovou jsem znal, ale dlouho se mi nepodařilo uvidět samotného pekaře. Až jsem byl ve vyšší třídě, tak jsem se skamarádil s vnukem pana Kuchaře Jardou. Byl to veliký raubíř, ničeho se nebál a ve škole často dostával. Ale to my všichni, protože učitelé i pan farář nás den co den řezali. Tak jsem jednou Jardy přemluvil, že bych se chtěl podívat do pekárny. Vzal mě tam. Z předsíně se tam scházelo po schodech. Všude to vonělo pečeným chlebem. V pekárně na pravé straně byla pec, která byla stále teplá, protože se v ní denně peklo. Na levé straně byla vlastní pekárna, kde stálo několik velikých díží, ve kterých se míchalo těsto na chleba a rohlíky. Bylo tam všude bílo od mouky, u zdí stály pytle s moukou a na policích různé náradí, bílé čepice a na stěně visely bílé pracovní pláště. Ptal jsem se ho, kde je děda, že jsem ho ještě neviděl. Jarda mě vedl zase nahoru, otevřel dvěře do malé místnosti nalevo a tam spal pekařský mistr. Tak jsem se teprve dověděl, že děda vstává ráno již o druhé, zadělává na chleba a rohlíky, brzy ráno, že již rozváží chleba, ale hlavně rohlíky do vedlejších vesnic ve velikém koši na kole. Takže přes den, že musí spát. U babičky jsme dostali koláče a zase běželi ven. Tak jsem poprvé uviděl mistra pekaře. Jak jsem byl starší, tak jsem již vozil chleba na pečení k pekaři, protože bratr Josef, když ho vozil domů, tak ho cestou již okousal. Vozilo se na odpoledne, protože ráno pekl pekař svůj chléb na prodej. Potom jsem se již s panem Kuchařem seznámil. Také jsme ho někdy potkávali, když jsme šli do Sloupu do měšťanky, jak jel na kole, na zádech s velikým košem, již z rozvozu domů. V pozdějších letech, když jsem se vyučil, jsem mu chodíval opravovat rádio a v jeho stáří, kdy se přestěhoval na chatu u lesa jsem ho poznal jako svérázného člověka, s fajkou, který rád filozofoval a vyprávěl. Při tak těžké práci se s manželkou dožili dosti vysokého věku.

Pan Kuchař s manželkou za mlada a v důchodu

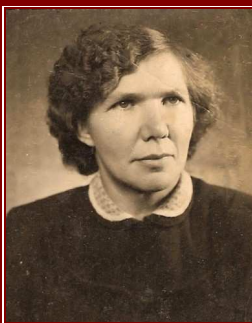
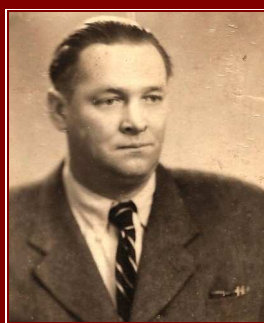
Pan Kuchař, syn Pepa a vnuk Jarda.

Když jsem vzpomínal na různé osobnosti Molenburka, tak nemohu opomenout pana Adolfa Krále, majitele a provozovatele, na tu dobu dosti velké pily a na jeho syna, také Adolfa Krále, který v roce 1992 obnovil chátrající pilu a znovu začal s jejím provozem.

V roce 1939 začal v Molenburku se stavbou pily Adolf Král, syn mlynáře Krále v Housku. Když byla stavba již z větší části postavena, přišla velká pohroma. V Molenburské kronice se píše:

„ Dne 9. července byla veliká vichřice, která způsobila, že téměř již dokončená stavba pily se zřítíla. Majitel utrpěl tím škodu asi 10.000 K. Postiženému pomáhali odklízet trosky členové hasičského sboru.“

MOLENBURSKÁ ELEKTROPILA ADOLFA
KRÁLE NYNÍ CHÁTRAJÍCÍ OBJEKT

Pan Adolf Král, zakladatel pily, jeho manželka a syn Adolf

Pan Adolf Král nejmladší, všude známý jako „CAR“ a „UHLOBARON“, to proto, že skoro 30 roků rozvážel po blanenském okrese uhlí a do některých domácností a továren také koks, mi při mé návštěvě vypráví:

Můj otec začal se stavbou pily na počátku roku 1939. Vlastní pilnice byla postavena na pilířích, a pod ní, se ručně musela vykopat sklepní část pily, kde zasahovala část strojovny a kde padaly piliny z pořezu dřeva. Hlínu z výkopu vozila jeho sestra Fanda na vozech, taženými kravami, na cestu kolem rybníka, která se budovala jako příjezdná cesta k nově stavěné vile Hudců, kteří pocházeli ze statku č.1. „U Hadamů“. Byla to větev „Pražáků“. Pílu chtěl otec postavit právě na tomto místě u rybníka, ale „Pražáci“ pozemek přeplatili. Takže musel najít nové místo. Píla

měla rozměry 8,5 m x 12,5 m a celý pozemek měl 4.000 čtverečních metrů. Na pilu navazoval obytný dům s kanceláří a další menší dřevěné kůlny. Tak jak se píše v kronice, tak vyprávěl i Adolf, že v červenci jim vichřice odnesla střechu a část pily se zřítíla. Tatínek se již nechtěl znovu do obnovy pily dát, maminka zase chtěla, že by si pilu měli postavit v Luhačovicích, ale dědové Král ze mlýna a Němec z Chaloupek rozhodli, že se pila musí obnovit. Tenkrát ještě děti, i když byly velké, musely poslouchat a tak tatínek začal s obnovou pily. Všichni z rodiny mu pomáhali. Vítr odnesl krovy a 7.000 kusů křidlice. Krovy byly v horní části, kde byly pospojovány polámané a všechny se musely opravovat a nastavit. Spojovány byly kolíky z dubu bez jediného hřebíku a slouží dodnes. Na začátku války byla již pila v provozu a ve válce se řezivo dodávalo do Říše firmě „Müller“. V roce 1944 jsme se museli jako spousta jiných, kteří v Molenburku ještě zůstali, také vystěhovat. My jsme se odstěhovali do Kunštátu. Na pilu byl nasazen Němec a vyráběly se tam ve velkém figuríny na střelnice pro vojáky Říše. Již první den po válce, se tatínek na pilu vrátil a po přestěhování, obnovil provoz pily. Figurín z války bylo tolik, že jsme s nimi dva roky topili v kamnech. V roce 1947 jsme koupili nový katr, rychloběžku z Královopolské strojírny. Ke konci roku 1948 byla naše pila začleněna k lesnímu záводу a potom k JZD. Tatínek, bratři Vojta a Vašek tam byli jako zaměstnanci. Po určité době pan Král nastoupil do zaměstnání v Blansku a provoz pily se zastavil. V roce 1992 syn Adolf ukončil zaměstnání v Uhelných skladech a obnovil provoz pily. Postupně měl až 11 zaměstnanců. Po několika letech se mu zhoršilo zdraví a tak provoz ukončil.

Já jsem občas jako školák, se chodil na pilu dívat, jak se tam řezou klády a z nich jsou pěkné fošny a desky. Také tam bylo spousta odřezků, které se nám dětem moc hodily. Pan Král to moc rád neměl, ale bylo to moc zajímavé a tak jsme tam jako děti chodili velmi často. Vonělo to tam dřevem a bylo tam stále živo. Také jsme tam chodili pro piliny, které se vynášely ze sklepa pod katrem, ale to jen večer, kdy se na pile nepracovalo. Jak jsem chodil do měšťanky do Sloupu, tak jsme tam měli také předmět „Psaní strojem“. Já jsem se také přihlásil a doma jsem musel cvičit

na papírové klávesnici a později jsem chodil psát domácí cvičení na pilu. Když jsem tam po prve přišel s prosbou, jestli by mi pan Král dovolil, psát na jeho stroji cvičení, tak se mu to moc nezamlouvalo, ale zavedl mě do malé kanceláře a důrazně upozornil, že musím na stroj dávat pozor. Paní Králová mě vždycky donesla koláč, nebo mě pozvala do kuchyně na lívanec. Byla moc hodná. Pan Král měl také první auto v Molenburku. Škodu Populár. Adolf jako nejstarší syn s ním od deseti roků doma popojížděl. V jedenácti letech za ním přišli kamarádi, prohlíželi auto a nakonec se Adolf rozhodl, že se svezou. Tatínek nebyl doma a tak vyjeli po silnici k Housku. Jak vyjížděli za rybník, tak proti ním přijížděl autobus. Adolf to strhl do příkopu, štěstí bylo, že se žádnému nic nestalo. Řidič autobusu se také lekl, a říkal: vidím proti mně auto a v něm žádný řidič. Adolf byl ještě malý a v autě ho nebylo vidět. Tatínek byl hodný a tak to doma všechno dobře dopadlo. Od té doby, postupně Adolf začal s autem jezdit častěji. Když jsme jako nastávající vojáci museli k odvodům do Blanska, tak nás tam vezl pan Král a v tak malém autě nás jelo šest. Byly to těžké, ale krásné doby našeho mládí.

Molenburští obchodníci.

Jak ukazují staré pohlednice, v Molenburku byli také vážení obchodníci. Podle uchovaných pamětí starých rodáků, první obchod v Molenburku náležel židovi Bauerovi. Potom v čísle 34, měl obchod pan Šmehlík, který se do Molenburka příženil z Otinovsi. Krátce zde také působil potravní spolek „U Babušiných“, v letech 1881 až 1882, který neměl dlouhého trvání. Krátce před válkou založil si také obchod v „Chaloupkách“ pan Josef Němec. Ten měl ale omezený sortiment. V čísle 33 obchodoval také pan Kopka, kde se říkávalo =u Hančiných=. Od nich potom odkoupil obchod pan Kala, syn pana Františka Kaly, majitele hostince. Obchod u Kalů, lépe řečeno u „Kupců“, byl již větším obchodem. Pan Kala byl váženým občanem Molenburka. U molenburských občanů asi jediný nebyl strýček, jak se v Molenburku všem říkalo, ale pan Kala. Jeho kupecký krám „U

Kupců“ byl na tu dobu v pěkném domku, přes silnici za kostelem vedle školy. Mimo provozování obchodu, měl na starosti také účetnictví a úřadování v záložně. Po jeho smrti tetička Kupcova obchod zrušila a jejich syn Leoš, také v obchodování nepokračoval.

Obchod pana Kaly

Jak jsem se dočetl ze starých zápisků pana Hynšta a vyprávění jeho syna, také Tomáše Hynšta, tak toho využil jeho tatínek pan Tomáš Hynšt z Račic, toho času obchodní příručí , účetní a vedoucí velkoobchodu pana Ambrože ve Vyškově, který se chtěl osamostatnit a zařídit si svůj samostatný obchod.

Pan Tomáš Hynšt s manželkou

Po několika jednáních a prohlídce krámu paní Kalové v Molenburku a po zaplacení zápisného u pana Solanského v Blansku, který byl předsedou se stal členem společenstva živností svobodných a koncesovaných pro soudní okres blanenský. Po vyřízení všech těchto záležitostí se vydal zase na kole domů, přes Olomoučany do Křtin, kde musel zůstat na noc, protože celou cestu z Blanska přšelo. Po ohřátí u kamen a malé večeři uleh ke spánku. Jaké však bylo jeho překvapení, když za krátkou dobu ho přišel vzbudit četnický strážmistr, legitimoval ho, byl na něho poslán v tom smyslu, že je hledaný postrach okolí lupič Lecián. Nevyspalý se brzy ráno se vydal domů do Račic. Další den poté, sepsal nájemní smlouvu s paní Kalovou, které krám patřil na dobu pěti roků a to od 1. dubna 1927 do 1. dubna 1932, za obnos jeden tisíc korun ročně se čtvrtletním předplatným.

První obchod pana Hynšta, pan Hynšt s kolem.

Již před podpisem smlouvy měl přichystáno ve velkoobchodu zboží, které mu bylo hned po podepsání smlouvy do Molenburka dovezeno, takže mohl již 1. dubna 1927 prodávati. Do Molenburka s ním přijela jeho maminka a jako příručí jeho sestra Oldřiška. Ta se po čase seznámila se synem hospodského, Vojtěcha Kaly, kterého si nakonec vzala za muže.

V té době chtěl pan Hynšt všem zákazníkům vyhovět a co si kdo přál, to mu obstaral. To vyžadovalo každý týden dvakrát, někdy i třikrát zajíždět do Vyškova, musel tam jezdit na kole a lidem obstarat vše co si přáli. Protože v domku, kde byl krám nemohli bydlet, tak si pronajali byt u Nedomů. Tak začal nový život a samostatnost pana obchodníka Hynšta. Z počátku se panu Hynštovi dařilo a i majitelka domu paní Barbora Kalová byla k němu velmi vstřícná a přívětivá. Měla svobodnou dceru Žofii a byla by ráda ji panu Hynštovi namluviti. Bohužel neuspěla, protože pan Hynšt již měl v té době svoji milou v Račicích a té se nechtěl vzdát. Od té doby se již paní Kalová chovala k panu Hynštovi zle. Po roce se pan Hynšt se svoji milou v červenci roku 1928 oženil.

Svatba byla veselá s muzikanty, „zalikovalo“ se, hlavní slovo měla molenburská zalikovačka tetička „Karoščina“, potom se tancovalo dlouho do noci. Tak začal jeho rodinný život. Protože u Nedomů bylo málo místa, tak se přestěhovali s manželkou k „Hantoškům“ Hejčům.

Jeho první dopravní prostředek bylo kolo, které po čase nahradil motocykl. Tak plynuly dny, měsíce a pak i roky v práci, radosti i žalosti, které všední život na vesnici přináší. Postupně se jim narodila dcera Oldřiška, Augusta, Tomáš, Miluška a Josef.

Smlouva s paní Kalovou končila a pan Hynšt byl nucen hledat jiné místnosti pro obchod. Paní Kalová, ještě před ukončením smlouvy o pronájmu, pronajala potají místnosti družstvu Budoucnosti z Prostějova. Pan Hynšt hledal možnosti zřídit obchod v jiné vesnici, ale nakonec se rozhodl postavit si v Molenburku dům s obchodem. Měl štěstí, že se dobře oženil, jeho manželka byla dcera zámožného rolníka a statkáře a přinesla mu pěkné věno. Koupil si k tomu účelu parcelu od pana Metoděje Kašpárka, hned naproti domku paní Kalové. Neměl ale vyhráno. Začaly veliké problémy s povolením stavby a nakonec i s její kolaudací. Všechno ale pan Hynšt překonal a začal prodávat v nově postaveném domě, ve svém obchodě.

Nově postavený obchod pana Hynuta.

U „Vilhemů“ se bývalý statek rozpadá. Hospodářství převzal asi syn strýčka, oženil se, ale neměli děti. Vzali si za vlastní dceru z dětského domova, která sice nějak chodila do školy, ale moc do hospodářství nebyla. Provádala se, a rodiče odsunula na neudržovanou výměnu. S manželem již nehospodařili, ale chodili do zaměstnání a o statek se nestarali. Po její smrti, tam zůstaly děti, a stavení chátrá dál.

Dům Vilhemůj

U „Martinů“ ještě žije vnuk srýčka Pepa, domek mají opraven, bydlí tam syn s rodinou a na zahradě si postavil jejich druhý syn pěkný rodinný domek. Ale žádný ze synů se hospodářství nevěnuje.

Dům Martinůj

U „Jakoubků“ žije vnuk Karel s Manželkou, který si ještě vzpomíná, že když žila babička, tak měli ještě koně. Domek mají pěkně opravený a stále se o něj starají, i když nejsou již mladí a ještě k tomu nemocní. Ještě před pár lety obdělávali zahradu, pěstovali ovce a všechno co do domácnosti potřebovali. Mají ale štěstí, že mají hodné děti, kteří se o ně vzorně starají. Jejich rod se rozrůstá.

Dům Jakóbkůj

. U „Pudmístrů, tam se zachovala tradice. Vnuk Pavel má se svou manželkou čtyři syny. Byl dlouholetým předsedou JZD. Po sametové revoluci a po rozpadu zemědělského družstva začali hospodařit samostatně. Postupně obdělávali pole svých sousedů, potom zakoupili kravín, který zůstal po rozpadu družstva opuštěný a hospodaří ve velkém. Hospodaření postupně přebírá jejich syn s manželkou. Mají několik zaměstnanců, na obsluhu kravína a na obdělávání polí. Do roku 2007, měli koně, se kterými ještě Pavel svázel v lese dřevo. Nyní mají koně jenom do kočáru a na svezení.

Dům Pudmístrůj

U Škrabalů, na dřívějším statku ještě žije vnučka. Sama je trochu postižená a ještě horšího si vzala manžela, který je věčně v hospodě a tak zchátralý statek ještě více chátrá. Již je to ostuda vesnice.

Dům Škrabalůj

U Rychtářů hospodařil na statku vnuk z druhého manželství „Sláva Rehtářů“, říkalo se tam „pu Molenburske ho Rehtářů“. Za manželku si vzal Zdenku Kašpárkovu, také ze statku v Molenburku. Hospodařili na statku u „Rehtářů“ a po založení JZD, oba v družstvu pracovali. Na statku zůstal syn, který tam žije sám a také pracuje stále v zemědělství.

Dům u "Rychtářů"

Po strýčkovi „Kovářovým“, Floriánu Příbylovi se ujal jeho kovářského řemesla jeho syn Jaroslav. Byl mu věrný až do smrti. Byl to takový všeuměl. Jeden z prvních měl v Molenburku motocykl, později auto. Neměl syny, ale tři dcery. Dcera Marie zůstala na domku a žije tam dodnes. Ona s manželem i její dcera domek přestavěli, zvelebili a je jeden z nejhezčích ve vesnici.

Dům Kovářůj

Strýček „Pohrabáčůj měl tři syny, sice všichni studovali, první Jindřich byl bankovním úředníkem, druhý Míla byl na vojně a třetí Pepa byl prodavačem. Poslední dva se dali na pití a moc dobře nedopadli. Tetička Pohrabáčova je stále podporovala, prodávali pole, aby jim pomohli. „Stréček Pohrabáčůj“ vzal na stará kolena po Dórkovi hospodu, ale ani to nepomohlo. Po jeho smrti tetička také brzy zemřela. Děti domek prodali. Od její smrti se žádný ze synů v Molenburku již neukázal.

Dům Pohrabáčů

Nevím kdo po strýčku „Kupcovým“ má jeho domek, ale je to někdo z rodiny. Domek opravili a užívají ho jako rekreační.

Dům u Kupců

„U Kolářů“, po smrti strýčka na domku zůstala tetička s dcerou. Syn vyučený taky kolářem se odstěhoval do Velkých Němčic. Tam se mu ale nelíbilo a po několika letech se vrátil do Molenburka, kde také provozoval až do své smrti kolářství. Měl dokonce i učně. Jeho dva synové se také celý život věnovali jeho řemeslu. Mladší z nich žije na otcově domku, s rodinou své dcery.

Dům u Kolářů

Měl také dceru Marii, která velmi ráda vzpomíná na své mládí. Paní Maruška ve svých 72 letech začala vzpomínat na své mládí, chtěla, aby ale alespoň něco málo ze svých zážitků uchovala a tak snad připomněla svým synům, vnoučatům a snad i pravnoučatům. Vzpomínala hlavně na krušné období druhé světové války, kterou prožila ještě jako dítě, ale na vše si moc dobře pamatuje.

Nenarodila se v Molenburku, ale ve Velkých Němčicích u Židlochovic 13.7. 1931 a tam se narodil také její bratr Jeník.

Rodičům se tam moc nelíbilo, hlavně tatínkovi, který se chtěl vrátit do Molenburku a říkal, že v Molenburku u každého hnoje je zdravěji než tady v Němčicích. V Němčicích žila jen velmi krátkou dobu, takže si o tom moc nepamatuje. Zato si dobře vzpomíná jak již v Molenburku rodiče opravovali svůj domek a jak začala druhá světová válka. V Molenburku se jí narodili ještě dva sourozenci, Frantík a Marta. V roce 1938 lidé spěchali se žněmi, byli nějak moc vystrašení co se ve světě děje. Brzy na podzim se sešli sousedé i další u rádia, které bylo v Molenburku jen jedno a poslouchali prezidenta, který oznamoval mobilizaci. Ženy honem sháněly nějaké jídlo pro své muže nebo sourozence, kteří museli narukovat. Každý měl velký dřevěný kufr se svým prádlem a ostatními potřebami. Všichni je vyprovázeli, jejich ženy a také mnozí příbuzní s pláčem. Odloučení však netrvalo dlouho, muži se postupně smutní vraceli, protože nás Hitler zabral bez boje. Bylo jen pár šarvátek na některých částí hranic. Postupně se situace zhoršovala. Musely se psát německy různé nápisy, nejdříve na úřadech, potom na obchodech. Také obec byla přejmenována na Molenburg, bezirk Boskowitz. Ve škole se začala učit povinně němčina, nejprve se musela naučit a zpívat německá hymna a jiné německé písně. Stali jsme se protektorátem Böhmen und Mähren. Prezidentem se stal Dr. Emil Hácha. Němci začali odvádět na práci do Německa muže i ženy narozené v roce 1921. Z Molenburka odvedli dva. Jeden po náletu v Německu utekl a vrátil se domů, s nadějí, že ho již nebudou hledat, ale zmýlil se. Našli ho, zase odveklí a již se zpět domů nevrátil. Také druhý se z totálního nasazení již nevrátil. Později jich odvedli ještě několik. Občané museli začít odevzdávat obilí, prasata a dávky z prasat. Tak se také zabíjelo na černo, ale bylo to ve strašném strachu. Muselo se zatemňovat a také na vesnici se nesmělo svítit. Němci vydávali samé vyhlášky se zákazy. Vyhlášoval je ještě obecní bubeník. Velkou událostí také bylo, když na louce u Panské skály havarovalo německé letadlo. Piloti se zachránili. Němci rychle letadlo odvezli. V Šošůvce zase byli nějaký čas ubytování ruští zajatci asi partyzáni. Lidé s dětmi tam chodili a dávali jim chleba a oni zase jim dávali různé hračky, holubice, medvědy, zobající

kuřátka a jiné různé věci. Za chleba, nebo něco k jídlu byli velmi vděční. Také jsme jednou byli na poli a přišel za námi jeden ruský utečenec a chtěl něco k jídlu a oblečení. Jenomže začala střelba a tak se musel schovat a až večer mu tatínek zanesl do lesa oblečení a jídlo. Po okolí chodilo hodně partyzánů a utečenců. Lidé se však hodně báli, protože za to, že je jenom nenahlásili hrozila smrt. Také u Šošůvky byli zavražděni dva četníci, snad proto, že Němcům nahlásili kde jsou partyzáni.

Já si zase pamatuji, jak ve Sloupě pověsili partyzána a lidi i nás školáky tam vyvedli pro výstrahu, abychom se na to dívali. U nás byla nastolena komandantůra a na vile u rybníka jak se říkalo, se zabydlel vrchní komandant, vrchní správce a ten na koni objížděl a kontroloval práci na poli.

Jednou v noci k nám tatínkův kamarád ze Sloupu dovedl ruského partyzána, který se chtěl co nejdříve dostat ke Kořenci do lesů, kde byli partyzáni. Tatínek mu dal svoje oblečení, maminka ještě v noci napekla buchty a ráno jsme se vydali celá rodina do „Průšek“, kde jsme měli pole, sekat žito. Rusovi dal tatínek také kosu a šli jsme cestičkami na pole. Co ale čert nechtěl. Komandant jel na koni na projížďku a jak nás uviděl, tak hned za námi. Jak nás dostihl, tak se ptal kam jdeme a kdo to s námi jde. Tatínek povídal, že jdeme sít žito a že mu jde pomoci také švagr z Vavřince. Komandant přikázal, aby tatínek k němu přišel pro boty, které potřebuje opravit a jel dál k mlátičce, kontrolovat výmlat obilí. Bylo to strašné, tatínek jak jsme přišli na pole hned odešel s Rusem do lesa, tam ho předal drvařům, kteří ho zase zavedli za Žďárnou.

Také si pamatuji, že komandant měl dva krásné pěkné koně a podkoního mu dělal pan Ptáčník, který je musel v zimě projíždět a tak jezdil na saních do Šošůvky a když jsme měli štěstí, tak nás co jsme chodili do měšťanky svezl domů na saních. Byl to pro nás velký zážitek.

Obilí se odvádělo do Německa a šlo na frontu. Němci se snažili sebrat co se dalo. Také z kostela se museli sundat dva největší zvony a odevzdat do továrny na výrobu munice pro frontu. Zůstal jen umíráček. Lidé při tom plakali. Byly také zakázány zábavy, ale mladí si často našli nějakou příležitost, aby se pobavili

a zatancovali. Nemělo to ale nikdy tu správnou veselou náladu. Tak to ve strachu utíkalo a byl rok 1944. Okolo Molenburka bylo vystěhováno již 13 vesnic a Němci chtěli vystěhovat také Molenburk. Někteří již byli vystěhováni v Housku. Tak tatínek hledal v okolí kde by nás vzali a kde by mohl také dělat své řemeslo. Nakonec mu komandantůra nabídla, že může zůstat a bude pro komandantůru opravovat nářadí, povozy a co bude potřeba, nebo ať se odstěhuje, ale nic si sebou nesmí vzít. Tak jsme zůstali. Do Molenburka přišli mladí němečtí vojáci, kteří zde prodělávali výcvik. Byla velká zima a tak vojáci, kteří pochodovali při cvičení i do okolních dědin přicházeli na kost zmrzlí, protože byli špatně oblečení. Bydleli v prázdných domech a topili čím se dalo. Nejprve vytrhali ploty, potom vše co bylo v domech dřevěné a dokonce řezali na půdách i krovy. Také se chodili ohřívat k lidem a chtěli něco k jídlu a nepohrdli ani pečenými brambory. Já ještě k tomu dodám, že zde měli také opravárenské dílny, kde opravovali vojenskou výzbroj. My kluci z dědiny jsme chodili za nimi a oni jak byli zmrzlí, tak zahazovali nevybuchlé náboje, aby bylo brzy po cvičení a my jsme je sbírali a ve škole ve Sloupě měnili se spolužáky za vše možné. To byli většinou invalidi. Také v Molenburku zavřeli školu a chodili jsme se učit do Houska do hospody. Tady zůstalo asi 15 rodin, takže děti se tam vešly. U Honzáků /Škvařilů/ byli nasazeni polští Němci, kteří měli dohled nad komandanturou, aby lidi pilně pracovali. Tam velmi častost scházeli a chlastali. Ten první musel ale na frontu a přišel nový, invalida bez nohy. Lidé mu říkali Ola, protože stále naříkal jak ho bolela noha óla, óla. U Kalů, zase Němci zřídili četnickou stanici, četníci tam měli dobré spojení a hlavně hledali partyzány. Do dílny za tatínkem, vypráví paní Minaříková, chodili sousedé hlavně pozdě večer, protože jsme měli již rádio a poslouchali Londýn. Bylo to nebezpečné. Přes vesnici již často začala přelétávat letadla, celé roje, která bombardovala okolí Brna a jiná města. Výbuchy bylo slyšet i ve vesnici. Jednou také přelítalo letadlo a shazovalo německé letáky HITLER KAPUT ! Němci se začali strachovat, začínali balit. Odjeli četníci, správce a všichni kdo mohl. Do dědiny přijížděly kolony aut, němci spali kde mohli. Vše ničili.

Pod Jankovými se svahu pouštěli auta, ničili je také, jak se v rychlosti dalo. Chtěli také vyhodit školu a dům Hynštových. K tomu však naštěstí nedošlo. Všechno zařízení naházeli na hromady, polévali benzínem a zapálili. Nikdo si nesměl nic vzít. V lese pod pilou svezli munici a tu tam odpálili. Byl to strašný výbuch, střepiny lítaly po celé vesnici. Zůstal po tom obrovský kráter a několik zlomených velkých borovic. Štěstí, že nikoho nezabily. Den bylo klidno. Devátého května ráno začaly přes Molenburk jezdit kolony aut plné po zuby ozbrojených Němců. Bylo to hrozné. V jedenáct hodin se vše obrátilo. Němci se dověděli, že od Sloupu a Ostrova jedou Rusové. Začala strašná panika. Němci ujížděli kde mohli, auta i tanky zapadaly na loukách, ty Němci rychle opouštěli a utíkali do lesů. Tak asi v Molenburku skončila válka. Potom k nám přijel jeden tank s ruskými vojáky a když viděli, že u nás již nejsou Němci, tak zase odjel.

Německá vojenská výbroj zanechaná nacisty. Tank u Hynštových.

Přijeli ale ruští vojáci, lidé je vítali i s hudbou a všichni se radovali, že je po válce. Večer ale přijeli další vojáci, Rumuni a Vlasovci a ti kradli vše co bylo možné. Lidé se zamykali, aby je nevykradli. Nejvíce sebrali sena pro koně, na kterých přijeli. Druhý den přijeli zase Rusové a udělali pořádek. Konečně se lidé přestali bát a vesnice začínala nový život.

Já si zase pamatuji, jak ve Sloupě Němci pověsili partyzána a lidi i nás školáky tam vyvedli pro výstrahu, abychom se na to dívali. U nás byla nastolena komandantůra a na vile u rybníka jak se říkalo, se zabydlel vrchní komandant, vrchní správce a ten na koni objížděl a kontroloval práci na poli.

Jednou v noci k nám tatínkův kamarád ze Sloupu dovedl ruského partyzána, který se chtěl co nejdříve dostat ke Kořenci do

lesů, kde byli partyzáni. Tatínek mu dal svoje oblečení, maminka ještě v noci napekla buchty a ráno jsme se vydali celá rodina do „Průšek“, kde jsme měli pole, sekat žito. Rusovi dal tatínek také kosu a šli jsme cestičkami na pole. Co ale čert nechtěl. Komandant jel na koni na projížďku a jak nás uviděl, tak hned za námi. Jak nás dostihl, tak se ptal kam jdeme a kdo to s námi jde. Tatínek povídal, že jdeme síct žito a že mu jde pomoci také švagr z Vavřince. Komandant přikázal, aby tatínek k němu přišel pro boty, které potřebuje opravit a jel dál k mlátičce, kontrolovat výmlat obilí. Bylo to strašné, tatínek jak jsme přišli na pole hned odešel s Rusem do lesa, tam ho předal drvařům, kteří ho zase zavedli za Žďárnou.

Také si pamatuji, že komandant měl dva krásné pěkné koně a podkoního mu dělal pan Ptáčník, který je musel v zimě projíždět a tak jezdil na saních do Šošůvky a když jsme měli štěstí, tak nás co jsme chodili do měšťanky svezl domů na saních. Byl to pro nás velký zážitek.

Jak jsem již vzpomínal, tak v průběhu války se většina rodin z Molenburka musela vystěhovat. Naši uličku v Chaloupkách to moc nepostihlo, ale také se někteří museli vystěhovat. Tatínka zde nechali proto, že bude opravovat boty, jak zbylým obyvatelům tak i Němcům. Do Molenburku byla dosazena komandantůra, vrchní komandant, vrchní správce, byl Němec. Vrchní komandant nás čas od času navštěvoval. Buďto si přinesl boty na opravu, nebo chtěl ušít nové. A tatínek musel jeho přání co nejdříve vyplnit. Pro lidi, hlavně ženy, šil tatínek v zimě mrazovky. Byla to jeho specialita a byly moc pěkné, vždy nějak ozdobené a hlavně teplé. Majetnějším, hlavně sedlákům šil později nové boty, vysoké i polobotky a boty na tancovačku.

Těm chudším, je musel často opravovat. A tady u ševcoviny, jak se u nás říkalo, jsme měli práce stále dost. Každý, již od raného mládí. Začínalo to tím, že lidé k nám nosili na opravu boty, ale že by je pořádně očistili, to se jim nechtělo. Tak tatínek nás nejprve poslal na dvorek, nebo ven, boty pořádně očistit. Boty tatínek opravoval a dělal většinou v kuchyni a tak tam nesmělo být zaschlé bláto z donešených bot. Očistu to vždycky dělal ten nejmladší, jako učedník. Jak jsme byli starší, tak jsme dělali již

odbornější práce. Rašplovali kramfleky, později i podrážky, protože tatínek podrážel většinou kůží jak kramfleky, tak i podrážky. Ti starší, potom postupně přibíjeli na podrážky již novou kůží. Tatínek to nachystal, přichytl, udělal čáru, kde se to bude přibíjet a Pepík již pórkem dělal dírky a flokoval. Podrážky se přibíjely floky, to byly dřevěné kolíčky různé velikosti podle síly podrážek. Ty se dávaly těsně vedle sebe, někdy i dvě řady, aby to pěkně drželo. Floky se daly do huby, jak se říkalo, aby se pěkně po jednom braly a přitloukaly. Na kramfleky se přibíjely potom podkůvky a na podrážky špice z plechu, aby se boty nesešlapaly. Okraje se po očištění voskovaly nebo natáhly smůlou, aby nechytaly vodu. Některé lepší boty, lehké do kostela, nebo na tancovačku, tak ty místo flokování se šily. To většinou dělal tatínek sám. Krémování a leštění, to zase zbylo na nás. Boty se musely lesknout a vypadat jako nové. Na to si tatínek potrpěl. Potom jsme je roznášeli a někdy jsme dokonce dostali desetiník od cesty, jindy doma zase byla mela, když jsme přišli bez peněz za opravu. Takže jsme se za ta leta vyučili i ševcovině. Drží nás to dodnes, protože si botů vážíme a vždy chodíme jak se říkalo v napucovaných botách. Do Molenburku přicházeli němečtí vojáci, kteří se zde cvičili a potom odcházeli na frontu. Denně cvičili, plížili se po zasněžených polích, byli promrzlí, protože měli špatné oblečení do takové zimy, jaká v roce 1945 byla. Němci měli také hlad. Špatně je krmili a tak se k nám chodili ohřát ke kamnům, seděli na zemi a maminka jim dávala teplé brambory, a někdy i trochu mléka. Oni nám zase za jídlo donášeli cukr, kterého měli dostatek. My jsme měli také často hlad, jídla bylo málo. Maminka chodila v noci až do Soběsuk do mlýna se sousedkou tetičkou Zukalovou a tam měnila mrazovky, které tatínek udělal a sousedka zase oblečení, které její muž ušil za mouku. Bylo to více jak dvacet kilometrů tam a zase zpátky. Přicházely domů až brzy ráno a byly šťastné, že je nikdo nechytí. Také jsme ve sklepě žerňovali obilí a z toho jsme potom pekli lívance a mazali marmeládou z řepy. Pepík, ať byl velký jedlík řval, že tu marmeládu již jíst nebude. Hody jsme měli, když k nám přijela babička z Vavřince. Přivezla vždy trochu mouky, a hromadu dalších věcí na jídlo. Pepík ještě když chodil do

měšťanky do Sloupu, tak na prázdniny vždy jezdil do Vavřince ke strýcovi. Tam měl dostatek jídla, našel si tam kamarády, ale hlavně mu strýc dovolil jezdit s koňmi. To bylo pro něho to nejdůležitější. Po čase již mohl jezdit i sám, vláčet pole, pro trávu, sena a tak byl ve svém živlu. Pepík znal okolní lesy, protože jsme již od mládí, napřed s tatínkem a potom již sami chodili na jahody, na houby, na chvojí, na šišky a v prázdninách na chrást, tak se říkalo větším z listnatých stromů, které jsme v lese řezali, potom sušili a dávali do krmelců, jako krmení v zimě pro zvěř. Za to jsme dostávali zaplacení a měli jsme nějaké peníze na pout'. Také jsme prodávali houby, tenkrát kuřátka a právě hříbky, které jsme prodávali Tomilovi do Hartmanic a ten je vozil na trh do Prostějova. Takže i v prázdninách bylo plno práce od rána do večera. Také doma jsme museli pracovat, protože se chystalo dříví na zimu, okopávali jsme brambory, řepu, sekala a sušila se tráva a tak nás rodiče zaměstnávali od rána do večera.

Válka pomalu končila, vojáci postupně z Molenburka odcházeli a rozbíjeli a ničili co se dalo, aby nám nic nezůstalo. To byl pro nás ráj. Hlavně pro Pepíka. Místo, abychom přinesli domů něco užitečného, tak jsme sbírali jen patrony, raketové pistole, a nakonec i pušky. Jak Pepík chodil často do lesa, a hodně do okolí Hartmanic, tak tam také pozoroval, jak Němci vše ničí. Rusové se blížili a tak Němci utíkali jak se dalo. Táhl se od Brna, přes Šošůvku a Molenburk dále do okolních lesů. Na cestách po nich zůstávaly tanky a různá vozidla, která zapalovali, některá zapadla na mokřích loukách u lesů. U nás bylo boží pozdvižení. Pepík nepřišel celý den ani večer domů.

Maminka již plakala, tatínek ho hledal kde se dalo, po celé vesnici a okolí ale Pepík nikde. Již skoro za tmy, přijel Pepík na koni a další tři koně vedl za sebou. Pochytil je v lese, jak Němcům v tom zmatku utekli. Doma všem spadl kámen ze srdce. Koně se dali na mlat a nakrmili, Pepík říkal, že dá tři strýcovi do Vavřince a jednoho, že si necháme. Sotva přišli s tatínkem domů k večeři přijeli Rusové, ale většinou to byli Rumuni a Vlasovci, kteří začali krást co se dalo. Tatínek vše pozamykal, ale vojáci se usadili na našem dvoře, rozsekali zámek u mlatu, z pater na mlatě shazovali

seno pro koně, také si tam udělali oheň a tatínek měl strach, že mlat zapálí. K nám se také dobývali, ale my jsme žebříkem zapřeli venkovní dveře na dvůr a nanosili k nim truhly a různé věci, aby se k nám nedostali. Ráno přijeli Rusové a udělali pořádek. Co to bylo ale platné, Pepíkovi sebrali všechny koně, a nám všechno seno a spoustu věcí, které byly ve sklepech a dokonce tam měli sousedé různé věci schované a vše bylo pryč. Tak Pepík měl po veliké radosti, přišel o těžce nabyté koně. Ale i po tomto zklamání neměl Pepík stání. Do školy se nechodilo a tak mě přemluvil, abych s ním šel do Hartmanic, že tam viděl jak Němci hází do rybníku jak se u nás říkalo flinty. Tak jsme se tam vydali, samozřejmě bez toho, že jsme to řekli rodičům. Jak jsme přišli do Hartmanic, tak Pepík šel hned najisto do rybníku a začal vytahovat pušky a podával mi je. Myslím, že jich bylo pět. On nesl tři a já dvě. Hned jsme spěchali domů, ale šli jsme po silnici, protože nikde nebyla ani noha. Kus za Hartmanicemi se ale objevili vojáci, asi Rumuni na koních. Jak jsme je uviděli, tak Pepík zavelel, rychle do lesa. Já jsem měl strach a chtěl jsem zahodit pušky, ale nesměl jsem. Tak jsme běželi do lesa, a to se nám podařilo, hned do houští a nejbližším směrem domů. Pepík to tam měl vše prolezlé, tak to nebyl potom již žádný problém. Postupně nosil domů Pepík další pušky, já jsem měl raketovou pistoli, kterou jsme ze starého Kudličkova baráku stříleli naproti do vystěhovaného baráku raketami. Zas jsme měli průšvih, protože tam začalo hořet a museli jsme to uhasit. Doma na dvoře jsme měli také kulomet. Již si nepamatuji kdo ho donesl, jestli tatínek, nebo Pepík. Dobře si ale pamatuji, že jsme z něho stříleli na zahradě a chtěli jsme střelbou přestřílet u Němců starou třešni. Nábojů jsme měli doma velikou spoustu, V železných krabicích pásy s náboji do kulometu a všude poschovávané náboje do pušek. Tak to šlo s námi v té době stále dokola. Za Hartmanicemi byla skládka střeliva do kanónů. Tam a i jinde jsme chodívali, vyrazili střely a ve vnitřku byl střelný prach a dlouhé tyčinky prachu, říkali jsme tomu cinšnůry. Ty jsme používali k prodeji, ale také ke střílení. Na konci se cinšnůra zapálila a potom litala a krásně prskala a my jsme měli malý ohňostroj. Rodiče měli o nás strach, protože jsme stále něco nebezpečného dělali. Po

nějakém čase jsme museli zbraně, které jsme měli doma odevzdat. A nebylo jich málo. Náš tatínek vezl plný trakař pušek a kulomet do sběrný. Přesto Pepík nějakou pušku zašil, já pistoli, kterou jsem potom nosil do školy a za Šošůvkou jsem jí jednou ztratil. Pepíkova puška byla u nás na hůře několik let schovaná, kam se potom poděla to nevím. To ví jistě Pepík.

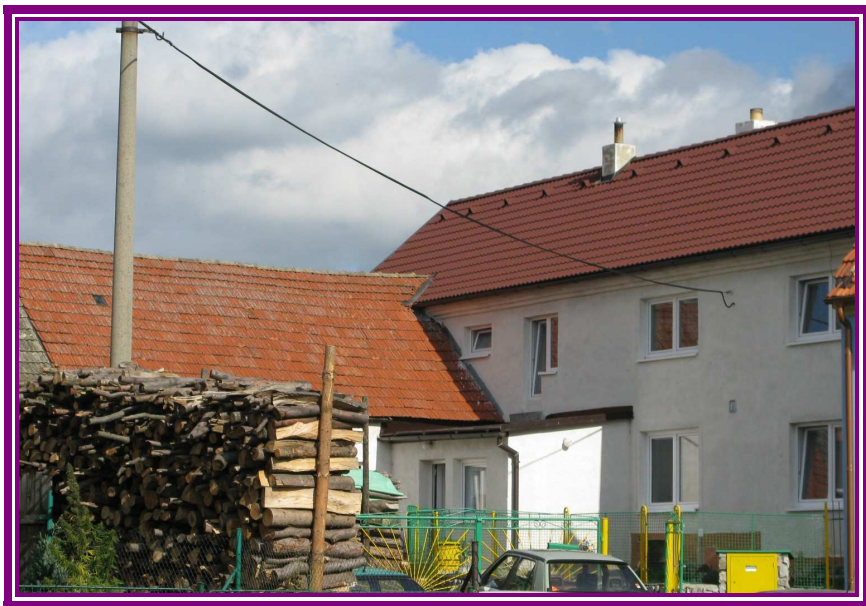
Mistr Paděra byl ve svém oboru opravdu mistrem. Jeho výrobky a jeho práce se dochovaly a ještě budou dlouho sloužit. Ještě některé dveře, vyrobené jeho rukama dodnes jsou na chalupách a majitel se s nimi chlubí. Chalupáři, kteří koupili domky v Molenburku by velmi rádi koupili dveře, nebo truhlice, které nesou krásu řezbářského řemesla mistra Paděry. Bohužel náš kostelíček přišel o jeho překrásnou vyřezávanou křížovou cestu a ještě jiné maličkosti. Jeden z našich farářů, ji údajně prodal do Rakouska a tak nám zbyly po mistru Paděrovi jenom lavice a zpovědnice.

Zpovědnice od mistra Paděry

Mistr Paděra své řemeslo předal synovi, který již toho věhlasu po vesnicích neměl. Možná by mistr Paděra při pohledu na jeho okna také si v duchu myslel (píši to trochu ironicky „Fušerák....Fušerák,“ale nebylo to tak zlé). Věnoval se řemeslu, měl učně a později si již dokonce pořídil hoblovačku, kterou jsem mu dokonce pomáhal navrhovat a potom realizovat. V té době to bylo veliké zlepšení těžké práce. Svého nejstaršího a nejmladšího syna nechal také vyučit stolařskému řemeslu. Ten nejmladší zůstal doma, ale pracoval v místním stolařském družstvu, doma v dílně

dělal jen drobné práce pro kamarády. Nešťastně se oženil a skončil tragicky.

Dům Paděruj

A jak to dopadlo u „Bednářů“?, syn strýčka „Bednářovýho“ od stávka, podědil pracovitost a lásku křemeslu po tatínkovi. Opravoval pumpy, opravoval lidem čerpadla a zaváděl vodu do domků. Řemeslu se věnoval až do konce svého života. Také jeho syn, se vyučil instalatérem a opravoval poslední pumpy, které v Molenburku ještě zbyly. Dal se ale na pití, nemohl tomu odolat a tak mu to brzy vzalo život.

Dům Bednářůj

U „Veroňáků“ syn strýčka Alois, byl „drvařem“ a pracoval se strýčkem Kouřilovým („Vinčíným“) a Ptáčnickovým („Pepinkovým“) v lese. Byl dobrým muzikantem a moc hodným člověkem. Kamarádil se s mým tatínkem. Vzpomínám si na jednu příhodu z války. Jeho rodinu z domku vystěhovali, ale také do Molenburka, do čísla 2, ke „Starostům“ do výměnku. „Stréček Alois“, (jak jsme mu říkali) jezdil také u komandantůry s koňmi, obdělával pole a dělal vše co mu nařídili. Blížil se konec války a němečtí vojáci, kteří se připravovali do boje tak u nás měli cvičiště. Ke konci zimy museli všichni na frontu a zůstalo tam jenom vedení komandantůry. Na statcích se skladovalo obilí, které se odváželo do Německa. Některé se ale již nestačilo odvést a bylo ho spoustu uskladněno na statcích. Také u „Starostů“ ho bylo hodně uskladněno. Jednou na začátku května přišel stréček k nám za tatínkem a potají něco spolu dlouho probírali. V noci tatínek odešel a se „stréčkem Aloisem“ a ještě „stréčkem Pepinkovým“ naložili plnou fůru obilí a chtěli s ní odjet do lesa. Němci na to ale ráno přišli a začali je honit. V dědině bylo pozdvižení, ale válka končila,

blížila se ruská armáda a němci byli nuceni utíkat. Tatínek a ostatní nebyli v noci doma, ukrývali se v lese. Němci rozbili a zapálili co se dalo. Ještě štěstí, že na to neměli dost času a museli rychle utíkat. Druhý den již přišli vojáci osvoboditelé a strýček s tatínkem se vrátili ve zdraví domů. Válka v Molenburku skončila. Na domku strýčka Aloise žije jeho syn se svým synem.

Dům Veroňáků

Pan nadučitel František Tenora se také zapsal do historie naší obce nejenom tím, že šířil dlouhá léta vzdělání, ale také začal psát obecní kroniku, která je dnes historickou knihou v obci. Velmi zajímavě, podrobně popsal poměry na vesnici, jak se žilo, co se pěstovalo, čím se lidé živili, jejich zvyky a jejich rodinné trampoty. Psal velmi zajímavě a doporučuji si kroniku přečíst.

V Molenburku 12. ledna 1924

Frant. Tenora

KRONIKA OBCE MOLENBURK 1922-1945

*Tak jak napsal náš pamětník pan František Tenora při
zakládání naší kroniky 12. ledna 1924, aby se
zachovala památka zasloužilých, aby neutmuly
v zapomenutí nejdůležitější události.*

*Tyto, aby buď byly povzbuzením neb výstrahou,
uznalo naše Národní shromáždění potřebu
zakládati a řádně vésti pamětní knihy obecní.*

*Zákonem ze dne 30. ledna 1920 č. 80, uložilo
obcím povinnost založiti a vésti pamětní knihu
obecní. Tato kniha byla prvním činem k oslavě
dvoustého výročí od založení naší obce v roce
1724.*

*Od té doby uplynulo již 82 let a plníme odkaz našich předků
a vedeme obecní kroniky. V současné době chceme využít
možností techniky a dát možnost občanům
zalistovat v naší kronice.*

Také jeho jméno je spojeno s jednou příhodou, která se mě stala, když mě již bylo asi 40 roků a projektoval jsem v té době automatické řízení elektrárny Hodonín. Při zavádění a realizaci projektu jsem tam často jezdil a jednou jsme se zastavili na občerstvení v Násedlovicích v hostinci. Starší pán nám přinesl pití,

přisedl a zpovídal nás odkud jsme přijeli. Když jsem mu řekl, že z Molenburka, tak se mu rozzářili oči a začal povídat. Já jsem v Molenburku žil, můj tatínek tam byl řídícím učitelem. A již se nepřetržitě a dosti dlouhou dobu táhlo jeho vyprávění. Rád o svém životě v Molenburku a o své lásce, kterou tam měl, jednu ze slečen Kalových, hodně vyprávěl. Vždy, když jsem jel z Hodonína, tak jsem se tam stavil, také proto, že měl plnou zahradu meruněk, které jsem od něho několik let kupoval. Byl již hodně starý a protože s manželkou neměli děti, tak se nakonec ocitli v domově důchodců v Hodoníně. Při stěhování do Hodonína mi nabídl, že mi nechá něco na památku od svého tatínka, řídícího učitele Tenory v Molenburku a nabídl mi obraz s krásným vyřezávaným rámem (jsem přesvědčen, že je od mistra Paděry) „Husiti u Kutné Hory.“ Tak jsem ho s radostí od něho koupil. Při rozloučení mi nakonec daroval ručně vázaný román z roku 1927 od Alexandera Dumase „TŘI MUŠKETÝŘI“, a ještě po deseti letech a ještě po dvaceti letech, v šesti svazcích s tím, že je nemá komu dát a že jsou od jeho tatínka Františka Tenory. Tak jsem je velmi rád přijal. Do domova důchodců jsme za nimi dvakrát s manželkou přijeli a oni z toho měli velikou radost.

Husiti u Kutné Hory

U Kořilů, zůstal na chalupě zase syn stréček Kořilůj. Ten se tužil. Měli 8 dětí. Na domku zůstal nejmladší ze synů Lád'a. Říkalo se u nich u „Vinčiných“. Stréček pracoval celý život v lese. Měli také hospodářství, dvě krávy, které se používaly také na obdělávání polí. Měli se co ohánět, aby uživili tak početnou rodinu. V té době již měli odstředívku na mléko a chodilo tam hodně lidí, hlavně z Chaloupek, ostřed'ovat mléko. Také se u nich často vařilo pivo a my kluci jsme na ně do sklepa chodili. Syn Pepa a dcera Růžena jsou ještě na světě a mají již hodně přes 80 let.

Dům Kořilů

Dům Kobiců

U Kobiců na domku zase zůstal syn. Měli malé hospodářství, strěček hospodařil, dělal také sudy a chodil také do lesa. Měli 7 dětí. Po válce se u nich stalo veliké neštěstí.

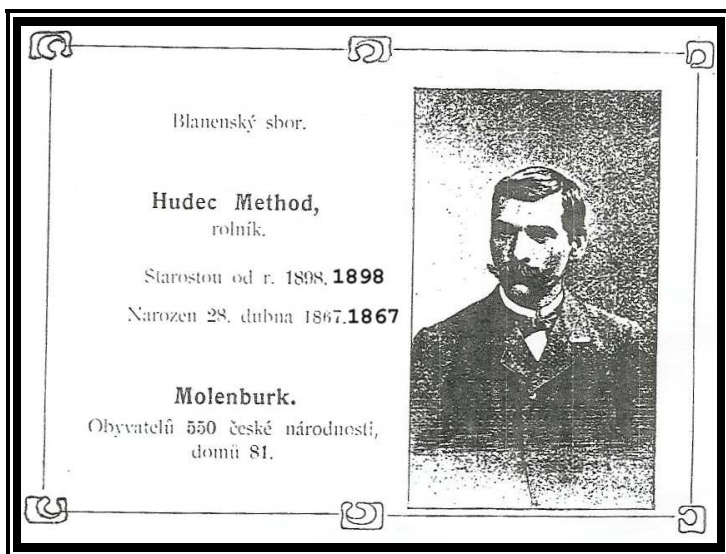

Dům u Petřů

U sousedů naproti, „U Petřů“, měli také hodně dětí. Jeden z nich „Vinda“, byl totálně nasazen do „Říše“ na nucené práce. Měl štěstí, zanedlouho po skončení války se vrátil domů. U nás Němci zanechali všude spoustu munice a střeliva. Vinda sbíral „Ekrazit“, byla to silná výbušnina ve tvaru většího mýdla. Chodil s tím do lesa vytrhávat pařezy. Zase se jeden den připravoval jít vystřelovat pařezy a připravoval si k tomu tyto výbušniny. Navrtal do nich otvor a tam zasunul rozbušku. Byl tam s ním Jozífek a Jirka Kobicůj. Nějak to nešlo a tak Jozífek šel domů pro vrták. Jak se vracel, tak to Vindovi vybuchlo. Byl to strašný výbuch. Strašná rána. Kůlna ve které to připravovali se celá rozletěla, Vinda i Jirka byli roztrháni na kusy a části jejich těl se sbíraly po okolních

dvorech. Jozífek měl přeci alespoň malé štěstíčko, jak tam přicházel, tak ho tlaková vlna odhodila a byl trvale poznamenán na obličejí a oslepl na jedno oko. Malých úrazů tam bylo po válce víc, ale tento měl velmi smutné následky.

Ve svých vzpomínkách jsem se vracel k osudům rodin strýčků a jejich hospodářství, které popisuje ve své knížce Karel Hudec. Jak jste se dočetli, tak s jejími dětmi jsem také mnoho prožil jako kluk. Byli zde a jsou ještě další strýčci a tetičky z velkých hospodářství, o kterých se pan Karel Hudec nezmiňuje. Je to další rod Hudců z čísla 2, kde se říkalo u starostů, kteří měli velký statek a také koně. Hudec Method byl starostou od roku 1898, jeho syn také byl starostou a po válce také z počátku předsedou družstva JZD po jeho založení. Jeho syn také pracoval v zemědělství a ještě žije na původním statku.

Dalším významným rolníkem byl Josef Škvařil, před válkou snad největší sedlák v obci. Byl na tu dobu pokrokový, jeho syn vystudoval vysokou zemědělskou školu a žije na původním statku.

Vpravo část statku Josefa Škvařila a vlevo statek u Hebelků

Byli zde také občané a je jich mnoho, kteří v Molenburku žili a vytvářeli jeho dějiny. V poválečné době se v Molenburku hodně budovalo. Místní občané dá se říci si všechno sami vybudovali. Na všem se sami podíleli. Bohužel byli i takoví, kteří nikdy nepřiložili ruku k dílu při budování naší vesnice, ale výhod rádi využívali. I dnes jsou občané, kteří dřívější budování nedoceňují a někteří dokonce slušně řečeno znevažují. Poděkování patří všem, kteří se na budování obce podíleli a proto mohou Molenburk a dnešní Vysočany vypadat tak krásně.

Tak vypadal Molenburk před válkou

Všední den Vysocan

Tak vypadá dnes

Tak vypadá Molenburk a Housko, nyní Vysočany dnes.

Nové Vysočany

Ulička v Chaloupkách dnes

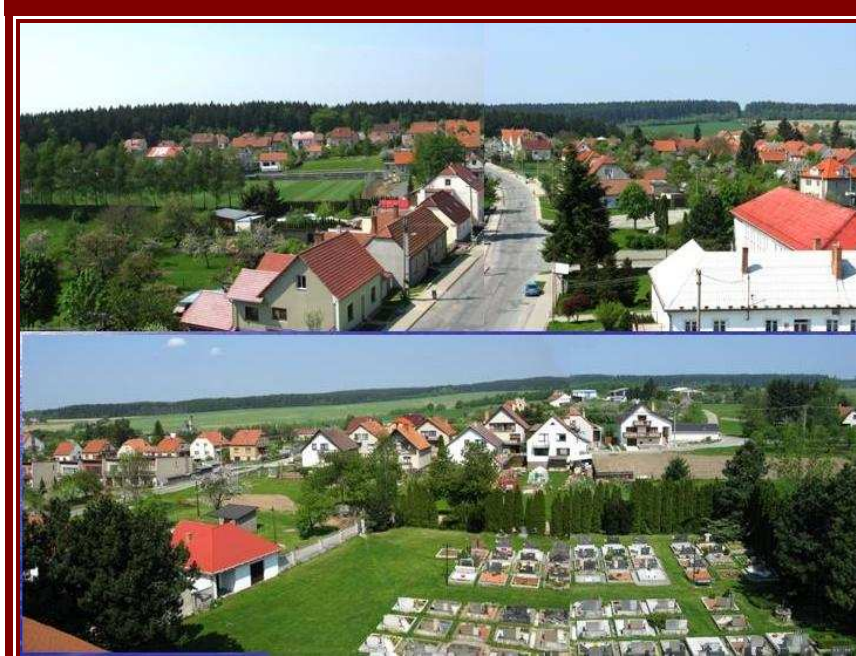
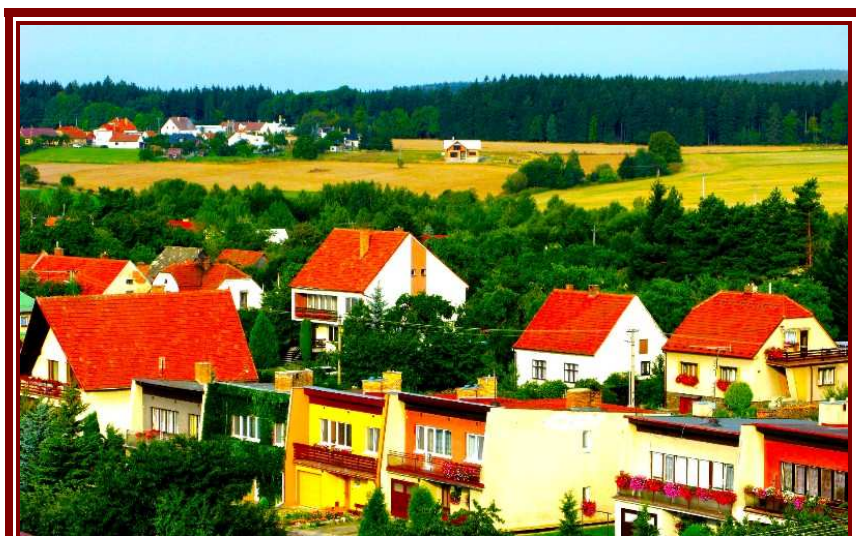
Pohled na Housko od rybníka

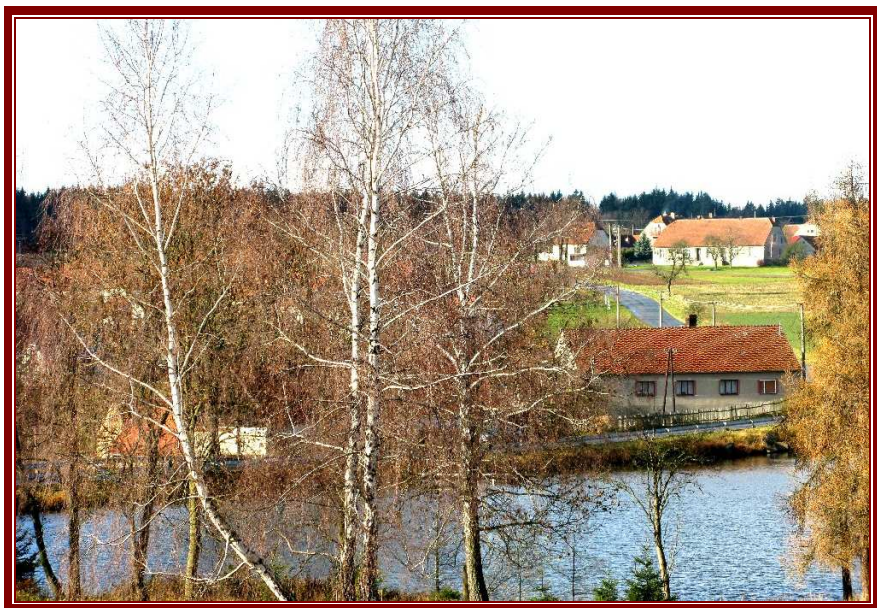
Bývalé bytovky JZD

Nové domky u silnice

Naše Vysočany

U rybníka na podzim

P.S.

V mé knížečce je mnohem více fotografií, ale vzhledem k velkému rozsahu jsem je všechny neuvedl. Některé uveřejním postupně v naší fotogalerii. A.J.